

REFERAT

10. december 2024

Referat fra indstillingsudvalgsmøde for Fonden for Retfærdig Omstilling den 3. december 2024 8.15-16.15, Aalborg

Tilstede fra Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling:

- Peter Hansen, adm. direktør, Welltec (formand)
- Anders Benfeldt, Senior Vice President Semco Maritime A/S
- Rikke Harbo Trikker, kommunikationsdirektør, Senior Vice President, Andel
- Ulla Röttger, rådgiver og bestyrelsesmedlem
- Anders Eldrup, bestyrelsesformand, Innovationsfonden
- Lene Gade Høvmøller, CEO Høvmøller Advisory
- Anne Vejen Mathiasen, analysechef, Fagbevægelsens Hovedorganisation
- Emil Drevsfeldt Nielsen, erhvervspolitisk chef, Dansk Metal
- Svend Elberg Thomsen, klimachef, Norlys
- Mogens Christen Gade, borgmester (V), Jammerbugt Kommune
- Jesper Frost Rasmussen, borgmester (V), Esbjerg Kommune (*deltog fra kl. 12.00*)
- Morten Poulsen, CEO, GrønAgenda
- Lea Bigom Wichmand, afdelingschef, Green Power Denmark
- Nina Lock, lektor og ph.d. ved Institut for Bio- og Kemiteknologi, Aarhus Universitet (*deltog fra kl. 12.00*)

Tilstede fra Erhvervsstyrelsen:

- Niels May Vibholt, vicedirektør (*deltog fra kl. 12.00*)
- Pernille von Lillienkjold, kontorchef
- Merete Woltmann, chefkonsulent
- Ulla Porsbøl Jacobsen, specialkonsulent (referent)

Referat

1. Fagligt besøg ved Vrejlev Møllegaard i Vrå

1.1. Cover

1.2. CV Alex Brøndum

Indstillingsudvalget begyndte dagen med et besøg ved Vrejlev Møllegaard, som på udvalgsrådet den 28. november 2023 blev indstillet til 37,6 mio. kr. i støtte til opbygning af demonstrationsanlæg til pyrolyse. Virksomheden er desuden med i projektet ”Greenport Scandinavia”, som i alt har fået bevilget 108,7 mio. kr. til bl.a. investeringer i udstyr og anlæg til fremme af grøn omstilling, kompetenceudvikling og udvikling af nye koncepter inden for CCUS. Indstillingsudvalget blev vist rundt på virksomheden, hvor det nuværende biogasanlæg er placeret og blev vist de igangværende forberedelser til udviklingen af et 30 tons pyrolyseanlæg, der med flashpyrolyse vil integrere sideordnede funktioner i værdikæden – fra biomasse til kul- og gasudnyttelse, og som noget nyt, med en integreret ilttilførsel (Oxy-Fuel) i større skala.

2. Velkommen ved formanden

Bilag 2.1. Cover

Bilag 2.2. CV Ulla Röttger

Bilag 2.3. CV Rikke Harbo Trikker

Formanden bød velkommen til indstillingsudvalgsrådet og de to nye medlemmer af indstillingsudvalget, Ulla Röttger og Rikke Harbo Trikker, som kort præsenterede sig selv. Formanden gennemgik formålet med dagens møde herunder et fagligt oplæg om Power-to-X, indstilling af ansøgninger for annonceringen ”Udvikling af værdikæder inden for Power-to-X”, drøftelse af idebeskrivelse vedr. en SMV rettet indsats, orientering om anvendelse af eventuelle tilbageløbs- og restmidler fra Fonden for Retfærdig Omstillings samlede ramme samt kommunikationsindsatserne for 2024 og 2025.

3. Fagligt oplæg om PTX teknologiens muligheder og udfordringer

(til drøftelse)

Bilag 3.1. Cover

Bilag 3.2 CV Mads Pagh Nielsen

Formanden gav ordet til oplægsholder Mads Pagh Nielsen, professor ved AAU Energi, Det Ingeniør- og Naturvidenskabelige Fakultet, der holdt et oplæg om instituttets arbejde med Power-to-X, herunder anvendelsesmulighederne samt fordele og ulemper ved forskellige former for Power-to-X teknologier.

4. Udmøntning af midler til ’Udvikling af værdikæder inden for PtX

(til drøftelse og beslutning)

Bilag 4.1: Cover

Bilag 4.2: Oversigt over ansøgninger og scoringer

- Bilag 4.3: Oversigt over output og resultater
- Bilag 4.4: Indstillingsnotat – Hyflex
- Bilag 4.5: Indstillingsnotat – FiBrane
- Bilag 4.6: Indstillingsnotat – Sektorkobling i Aabenaa
- Bilag 4.7: Indstillingsnotat – Konkurrencedygtig PtX
- Bilag 4.8: Indstillingsnotat – SAFE-2-X
- Bilag 4.9: Indstillingsnotat – PtX Nordjylland
- Bilag 4.10: Indstillingsnotat – ADVANCES PtX
- Bilag 4.11: Indstillingsnotat – Bæredygtig brintfremstilling

På indstillingsudvalgs mødet den 28. november 2023 godkendte bestyrelsen idebeskrivelsen for udmøntning af midler under annonceringen ”Udvikling af værdikæder inden for Power-to-X”. Midlerne blev annonceret den 23. april 2024 med ansøgningsfrist den 27. august 2024. Annonceringen understøtter nord-og sydjyske styrkepositioner samt den grønne omstilling ved at støtte innovations-, udviklings-, demonstrations- og skaleringsprojekter mv., som kan bidrage til at gøre nye nøgleteknologier inden for Power-to-X mere markedsparate.

Sekretariatet præsenterede vurderingskriterierne, som lå til grund for vurdering af ansøgningerne samt de otte ansøgninger, hvor der i alt var ansøgt om 164,4 mio. kr. i støtte ud af en ramme på 100 mio. kr. I vurderingen af ansøgningerne er der indgået vurderinger af det teknologiske indhold fra to faglige eksperter indenfor området, som har været fremsendt til ansøgere i partshøring. Indstillingsudvalget drøftede de indkomne ansøgninger, herunder den geografiske fordeling af hhv. de indkomne ansøgninger og de indstillede ansøgninger, hvor Sydjylland med sekretariatets indstilling vil modtage ca. 60 pct. af rammen for denne annoncering.

Indstillingsudvalget drøftede anvendelsen af midler til skalering af eksisterende anlæg sammenlignet med støtte til teknologiudvikling på tidligere stadier. Sekretariatet opridsede rammerne for annonceringen, som bl.a. indeholdt mulighed for at gøre PtX-teknologier mere markedsparate og støtte skaleringsprojekter. Drøftelserne omhandlede desuden kompetencefokus i ansøgningerne og der blev der udtrykt ønske om at kompetenceudvikling ikke kun inkluderer deltagere med en videregående uddannelse, men også faglærte, der er involveret i fx etablering og vedligeholdelse af anlæg. Derudover drøftede udvalget sammenhæng mellem støtte fra Fonden for Retfærdig Omstilling og andre støtteordninger, herunder fyrtårnene samt finansiering af import af materialer og løsninger til PtX-området fra Kina. Endelig blev der for en af ansøgningerne spurgt ind til gennemførligheden.

Udvalget konkluderede, at de indstillede ansøgninger var i overensstemmelse med formålet med annonceringen og de godkendte vurderingskriterier.

En oversigt over projektansøgningerne fremgår af referatets oversigtsark over udmøntning.

Beslutning: Indstillingsudvalget godkendte indstillingerne, hvormed projektet HYFLEX - Flexible Hydrogen Storage for Power-to-X and Grid Optimization indstilles til 34.550.862,00 kr., FiBran: A UPW-solution for offshore green H2 production indstilles til 6.772.279,49 kr., Sektorkobling og optimering af værdikæder for PtX i Aabenraa indstilles til 34.986.584,00 og Konkurrence-dygtig PtX indstilles til delvis tilsagn på 23.690.274,51 kr. Indstillingsudvalget påpegede, at kompetenceudviklingsdelen for det delvise tilsagn ikke skulle tages ud. Indstillingsudvalget godkendte endvidere, at opfølgende sagsbehandling påbegyndes, inden referatets offentliggørelse. Indstillingsudvalget godkendte samtidig afslagene for SAFE-2-X, PtX Nordjylland - et nordjysk missionsprojekt til realisering af PtX værdikæder, ADVANCES-PtX og Bæredygtig Brintfremstilling og Opbevaringssystem.

5. Idebeskrivelse: Indsats vedr. ”bedre vilkår for grøn omstilling i SMV’er ” *(til drøftelse og godkendelse)*

5.1. Cover

5.2. Idebeskrivelse ”Bedre vilkår for grøn omstilling i SMV’er”-

Indstillingsudvalget skulle tage stilling til en foreslået indsats på 50,5 mio. kr. til en SMV-indsats vedr. bedre vilkår for grøn omstilling i SMV’er, herunder det strategiske fokus i annonceringen samt udvælgelseskriterier for ansøgninger.

Sekretariatet indledte punktet med en præsentation af idebeskrivelsen for annonceringen, herunder forslag til de vurderingskriterier der skal ligge til grund for vurdering af ansøgninger. Sekretariatet fremhævede fokus på og potentialet for større inddragelse af SMV’er i udviklingen, fremstillingen og kommercialiseringen af grønne nøgleteknologier, hvor SMV’er kan indgå i nøgleteknologiernes værdikæder som leverandører og producenter af delkomponenter. For at SMV’erne kan forløse potentialet, kræver det, at SMV’erne understøttes med kompetencer, færdigheder og ny viden.

Indstillingsudvalget drøftede målgruppen for annonceringen og udtrykte ønske om, at virksomheder er annonceringens primære målgruppe. Andre aktører skal dog fortsat kunne søge. Udvalget drøftede derudover målgrupperne for kompetenceudviklingen, herunder at faglærte samt uddannelsesinstitutioner tilføjes til målgruppen.

For at sikre mulighed for, at flere ansøgere kan tildeles støtte, drøftede indstillingsudvalget reduktion af henholdsvis minimumsgrænsen og maximumsgrænsen for støtte. Sekretariatet bemærkede, at en annoncering, hvor SMV’er udgør den primære målgruppe, skal tilrettelægges med omtanke på ansøgers administrative kapacitet for at søge og administrere strukturfondsmidler.

Annonceringen vil derfor skulle justeres ift. kommunikation, vurderingskriterier og de rammer og vilkår, som ansøgere skal leve op til. Der vil ligeledes skulle sikres en koordination og sammenhæng med de eksisterende puljer og indsatser, som bl.a. erhvervshuse er ansvarlige for i dag mhp. ikke at skabe overlap og sikre, at de fremstår koordinerede kommunikationsmæssigt.

Netværks- og matchmakingaktiviteter blev desuden drøftet, herunder at disse med fordel kan inkluderes som aktiviteter, men ikke stå alene i en projektansøgning. Indstillingsudvalget fremhævede desuden behovet for fokus på kommunikation for at sikre, at annoncering når ud til flest mulige potentielle ansøgere.

Beslutning: Indstillingsudvalget godkendte, at der afsættes 50,5 mio. kr. til indsatsen ”Bedre vilkår for grøn omstilling i SMV’er”. Endvidere besluttede indstillingsudvalget, at SMV’er skrives frem som primære ansøgere samt at fastsætte støtteprocenten til max. 80 pct., og at der kan ansøges om min. 1 mio. kr. og max. 5 mio. kr. Desuden besluttede udvalget, at netværks- og matchmaking-aktiviteter ikke kan stå alene i et projekt. Det blev besluttet, at udvalget ville få fremsendt reviderede kriterier sammen med referatet.

Efter mødet: På baggrund af indstillingsudvalgets drøftelser af vurderingskriterier samt beløbsjusteringerne er det efter mødet vurderet, at ændringerne til annonceringen er så væsentlige, at de reviderede vurderingskriterier og øvrige afledte justeringer af reducerede beløbsgrænser og SMV-fokuseringen fremsendes udvalget i skriftlig høring og dermed ikke medsendes referatet, som det ellers blev aftalt på mødet.

6. Orientering om status for udmøntning af midler og håndtering af eventuelle restmidler

(til orientering)

Bilag 6.1 Cover

Sekretariatet præsenterede den samlede ramme for Fonden for Retfærdig Omstilling, herunder status for udmøntning af midler. For genannonceringen ”Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse” med en ramme på 158,4 mio. kr. var der indkommet ansøgninger for 211,8 mio. kr. For genannonceringen ”Udvikling af lokale værdikæder for CCUS” med en ramme på 81,3 mio. kr. har sekretariatet modtaget ansøgninger for 152,6 mio. kr. For begge annonceringer var der frist for ansøgninger d. 11. november 2024.

Indstillingsudvalget så positivt på stigningen i ansøgte midler for begge annonceringer og drøftede anvendelsen af eventuelle rest- eller tilbageløbsmidler. Indstillingsudvalget gav udtryk for ønske om at kunne påvirke anvendelsen af restmidlerne og spurgte ind til størrelsen for eventuelle tilbageløb. Der blev endvidere spurgt ind til muligheder for projektførlængelse for de igangværende projekter. Sekretariatet svarede, at nogle af rammerne for annonceringerne var fastlagt i henhold til politiske aftaler, mens der for andre var mulighed for større handlerum, samt at muligheden for projektførlængelse ville være en konkret vurdering. I forhold til størrelsen på restmidler svarede sekretariatet, at størrelsen på

eventuelle tilbageløbsmidler på nuværende tidspunkt ikke kan fastsættes, da flere projekter er i startfasen, men at der ikke er atypisk, at der kommer et vist tilbage-løb, som kan genforpligtes. Der blev spurgt ind til regeringens øvrige initiativer inden for PtX og sekretariatets muligheder for at indgå i dialog vedrørende anvendelse af midlerne. Sekretariatet orienterede om den løbende kommunikation med andre dele af regeringen fx Energistyrelsen.

Indstillingsudvalget tog punktet til efterretning.

7. Kommunikation

(til orientering)

Bilag 7.1. Cover

Sekretariatet indledte med en gennemgang af kommunikationsplanen for 2024 og den forventede kommunikation for 2025. I 2. halvdel af 2024 blev indsatsen for særligt Linked-in kampagner intensiveret, hvilket resulterede i mere målrettet eksponering og en højere klikrate. Indsatserne under Fonden for Retfærdig Omstilling er blevet omtalt i 12 forskellige medier, og der er opnået 164 nye abonnenter på Fonden for Retfærdig Omstillings nyhedsbrev. Der er ydermere blevet etableret en ny landingpage for fonden og afholdt to fysiske informationsmøder angående annonceringerne i Syd- og Nordjylland.

Indstillingsudvalget fremhævede den fortsatte fokus på kommunikation i 2025, der både omhandler målgruppen for annonceringerne og en bredere kommunikationsindsats om fondens støttede projekter og resultater samt nødvendigheden af at fastholde en fortsat koncentreret indsats ift. udmøntning af de resterende midler. Kommunikationen i 2025 vil derfor fortsat være via LinkedIn kampagner, bl.a. med involvering af medlemmer fra Indstillingsudvalget, samt gode case-historier i det omfang, det er muligt.

Indstillingsudvalget tog punktet til efterretning.

8. Opsamling

Formanden samlede op ift. dagens møde og gennemgik dagsordenspunkterne. Næste møde afholdes den 1. april 2025 i Sydjylland.

Bilag 4.2. Oversigt over ansøgninger scoringer

Projekttitle	Ansøger	Aktiviteter dækker følgende geografi	Total projektbudget	Ansøgt Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Indstillet Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Samlet score 0-100 Indstilling*	Indstilling
HYFLEX - Flexible Hydrogen Storage for Power-to-X and Grid Optimization	European Energy	Nordjylland, Sydjylland	72.563.146,75	34.550.862,00	34.550.862,00	88	A
Projektet vil med afsæt i PtX-anlægget ved Kassø, etablere et brintlager og tilhørende brintkompresser med en lagerkapacitet på 10 tons (500 MWh). Projektet vil med afsæt i PtX-anlægget ved Kassø, etablere et brintlager og tilhørende brintkompresser med en lagerkapacitet på 10 tons (500 MWh). Formålet med projektet er at optimere driften af PtX-anlægget, ved at demonstrere højere udnyttelsesgrad af strømproduktionen fra Solar Park Kassø, samt sikre en optimal balancering af anlægget i forhold til det offentlige elnet.							
FiBran: A UPW solution for off-shore green H2 production	Aalborg Universitet	Nordjylland	8.465.349,37	6.772.279,49	6.772.279,49	73	A
Projektet har til formål at videreudvikle en ny membranteknologi, der effektivt kan rense havvand til ultrarent vand, som anvendes i elektrolyseprocesser, hvor det ultrarene vand spaltes til brint og ilt. Projektet adresserer udfordringen i, at PtX-værdikæden kræver vand, da rigelige mængder vand er forudsætning for, at potentialet i PtX kan realiseres.							
Sektorkobling og optimering af værdikæder for PtX i Aabenraa	ARWOS Holding A/S	Sydjylland	103.299.644,68	34.986.584,00	34.986.584,00	71	A
Projektet vil optimere sektorkobling ved integration af PtX-anlæg i det eksisterende energisystem, udvikle og etablere teknologi til oprensning af spildevand til ultrarent vand til anvendelse i PtX anlæg samt udvikle og konstruere rørinfrastruktur til vand. Der indgår i projektet desuden kompetenceopbyggende aktiviteter.							
Konkurrencedygtig PtX	Energy Cluster Denmark	Sydjylland, Øvrige	45.780.581,00	28.659.918,00	23.690.274,51 kr.	70	A
Projektets formål er at bidrage til udviklingen af et modulopbygget og standardiseret site layout til opsætning af elektrolyseanlæg ("HydroGen2") ved at analysere forskellige modeller og scenarier for skalerbare site-layouts med henblik på at opnå det mest omkostningseffektive og skalerbare layout. Derudover skal projektet understøtte kompetenceudvikling inden for PtX i Sydjylland med aktiviteter på mellemlange og lange uddannelser, samt blandt svejsere i industrien.							
Total:				104.969.643,49	100.000.000,00		

Ansøgninger, der er indstillet til afslag							
Projekttitel	Ansøger	Aktiviteter dækker følgende geografi	Total projektbudget	Ansøgt Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Indstillet Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Samlet score 0-100 Indstilling*	Indstilling
SAFE-2-X	Energy Cluster Denmark	Nordjylland, Øvrige	12.442.592,40	9.398.992,00	0,00	67	C
<p>Projektets formål er at udvikle en softwareplatform, der skal hjælpe PtX-interessenter med at navigere i den omfattende og komplekse lovgivning og regulering, der er forbundet med udvikling, opførelse og drift af et PtX-anlæg. Projektet indeholder et kompetenceforløb, der skal opkvalificere både faglærte og ufaglærte medarbejdere til at arbejde målrettet med sikkerhed og compliance på PtX-anlæg.</p>							
PtX Nordjylland - et nordjysk missionsprojekt til realisering af PtX værdikæder	Green Hub Denmark v. Aalborg Kommune	Nordjylland	51.233.034,44	34.998.447,78	0,00	63	C
<p>Projektet vil med afsæt i en fælles mission gennem syv delprojekter samle 32 partnere om at realisere et konkurrencedygtigt og bæredygtigt PtX-marked i Nordjylland baseret på stedbundne potentialer. Dette ønsker partnerkredsen at gøre ved at udvikle, teste og demonstrere nye PtX-teknologier og værdikæder med udgangspunkt i nordjyske styrkepositioner og suppleret med viden og teknologier fra nationale samarbejdspartnere.</p>							
ADVANCES-PtX	Energy Cluster Denmark	Nordjylland, Sydjylland, Øvrige	13.511.512,00	10.797.094,00	0,00	62	C
<p>Projektets formål er at styrke PtX-branchen ved at udvikle en softwareplatform, der på baggrund af analyser af en række tekniske forhold relateret til deltagelse i elmarked og konfiguration af hele værdikæden og selve procesanlægget, kan optimere PtX-projekters rentabilitet og skabe bedre businesscases. I projektet er der også et kompetenceforløb, der bl.a. via undervisning i den udviklede software skal udstyre PtX-interessenter med analytiske værktøjer til at realisere kompetitive projekter med sunde tekniske, organisatoriske og finansielle strukturer.</p>							
Bæredygtig Brintfremstilling og Opbevaringssystem	Aalborg Universitet	Nordjylland	5.588.414,60	4.470.000,00	0,00	56	C
<p>Projektets formål er at udvikle et innovativt system til bæredygtig produktion og opbevaring af brint. For at opnå det skal der i projektet dels udvikles paneler til fotokatalytisk udvinding af brint på Aalborg Universitet, og dels udvikles en innovativ brintopbevaringsteknologi på virksomheden FiberJoints. De to teknologier integreres i et pilotanlæg og resultaterne herfra anvendes i en teknøkonomisk vurdering.</p>							
Total:			82.775.553,44	59.664.553,78	0,00		